

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол №1 від «28» серпня 2020 р
Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

2020 -2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від “28”серпня 2020 року.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент А.М. Лазаренко

Мова навчання – українська.

1.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 150 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань 08 Право
Рік підготовки: 1 Семестри: 1	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 20 Практичні: 16
Кількість кредитів ECTS: 5	Самостійна робота: 114 Вид контролю: залік

Юридична деонтологія – це галузь юридичної науки, що узагальнює знання про мудрість спілкування і мистецтво прийняття правильного рішення у юридичній практиці.

Юридична деонтологія є навчальною дисципліною, яка розкриває загальну картину юридичної діяльності, як практичної, так і наукової та навчальної, а також систему юридичної освіти.

Знання юридичної деонтології має важливе значення для студентів юридичних навчальних закладів, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи в суспільному виробництві, зокрема зі включенням у суспільні відносини на основі самостійно сформованих деонтологічних норм.

Дана навчальна дисципліна має ввести майбутнього юриста у зміст своєї спеціальності, ознайомити його з місцем і значенням юридичної професії в суспільстві, розкрити деонтологічні вимоги, що висуваються до фахівця, надати загальне уявлення про засади, норми, вміння та навички, які він повинен опанувати, аби відповідати своєму професійному призначенню. У процесі обговорення питань студенти навчаються формулювати й викладати свої думки і висновки, застосовувати теоретичні побудови відповідно до практичних вимог державно-правового будівництва в Україні на сучасному етапі.

Навчальний курс «Юридична деонтологія» розрахований на студентів закладів вищої освіти з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Курс «Юридична деонтологія» для студентів I курсу розрахований на I-й семестр, передбачає 20 лекційних, 16 практичних години, а також 114 години самостійної роботи. У змісті курсу можна виділити два змістові модулі.

Предмет навчальної дисципліни – правові відносини, які пов'язані з поняттям юридичної деонтології, з етичними засадами діяльності юристів різних спеціальностей. Програма навчальної дисципліни складається з 5-ти кредитів:

Навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» призначена для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона є нормативною навчальною дисципліною. Передумовами для вивчення цієї дисципліни є знання, навички й уміння, отримані студентами в межах дисциплін циклу загальної та професійної підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни „Юридична деонтологія” є розкриття соціально-нормативного змісту професійної діяльності юриста, її принципів, особливостей та ролі в житті суспільства і держави; характеристика її минулого, сьогодення і тенденцій подальшого розвитку. Вона повинна забезпечити формування ціннісних орієнтацій студента, запропонувавши цілісну систему вимог, які пред’являються до юриста в цивілізованому суспільстві, що прагне до побудови демократичної правової держави. Тим більше, що роль і значення юридичної професії незмінно зростають, престижність і високий ступінь соціальної затребуваності фахівців є безперечним.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Юридична деонтологія” є вивчення основ професійно-правової, політичної, етичної, естетичної, загальносоціальної культури, тому що модель сучасного юриста містить у собі не тільки професіоналізм як якісну характеристику фахівця в галузі юриспруденції, але й ряд особистісних властивостей, що характеризують юриста як високоморальну, висококультурну, духовну особистість, інтелігента у всіх соціальних проявах, що володіє загальнокомунікативними та іншими якостями.

Досягнення поставлених завдань дозволить сформувати у студентів систему знань чинного законодавства України, специфіки предмета, методу, принципів, функцій різних галузей права, отримати навички у розв’язанні конкретних професійних завдань, навички щодо формування правової культури.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК6.	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК8.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК12.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК14.	Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК12.	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК14.	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
СК16.	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 24.	Здатність визначати та аналізувати правову основу діяльності органів юстиції
Програмні результати навчання	
ПРН2.	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
ПРН 9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПРН 10.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
ПРН11.	Володіти базовими навичками риторики.
ПРН13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
ПРН17.	Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
ПРН18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПРН20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН23.	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. Короткий зміст дисципліни.

Тема 1. Теоретичні засади юридичної деонтології.

Причини виникнення юридичної деонтології. Характерні ознаки юридичної деонтології. Становлення системи деонтологічних знань. Поняття юридичної деонтології як науки. Підходи до тлумачення поняття “деонтологія”. Спільні риси юридичної деонтології. Співвідношення юридичної науки і юридичної дисципліни. Загальна, нормативна та спеціальна деонтологія. Природа юридичної деонтології та її розвиток як науки і навчальної дисципліни. Історичний аспект формування системи деонтологічних знань та етапи визнання юридичної деонтології. Завдання юридичної деонтології. Система юридичних наук і місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук. Місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук. Відмінності юридичних наук від юридичних навчальних дисциплін.

Тема 2. Деонтологія як складова юридичної науки.

Юридична деонтологія як юридична наукова дисципліна. Місце деонтології в загальній системі юридичних наук. Предмет і структура курсу юридичної деонтології. Мета, завдання, значення юридичної деонтології як навчальної дисципліни. Принципи юридичної деонтології. Функції юридичної деонтології. Джерела юридичної деонтології. Нормативні акти, документи про стандарти юридичної професії. Основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології. Вплив юридичної деонтології на формування деонтологічних нормативів у майбутнього юриста.

Тема 3. Юридична професія: поняття, основні риси.

Соціальна роль і призначення юриста в суспільстві. Поняття і види сфер діяльності юриста. Діяльність юриста в органах державної влади і управління. Соціальна діяльність юриста. Система юридичної діяльності. Соціальне регулювання юридичної практичної діяльності. Поняття і види соціального регулювання. Поняття моралі. Акти, що регулюють юридичну діяльність.

Тема 4. Юридична практика

Юридична практика: зміст, поняття, соціальне призначення. Видова характеристика юридичної практики. Становлення і розвиток приватної юридичної практики в Україні. Юридична справа, юридичний процес, юридичні провадження. Процесуальна форма як характеристика правової структури юридичної діяльності. Документаційне забезпечення юридичної практики. Мова і стиль службових документів. Основні тенденції удосконалення юридичної практики в умовах формування правової держави і громадянського суспільства.

Тема 5. Науковий аспект юридичної етики

Соціально-психологічні і моральні принципи діяльності юриста. Моральні принципи і норми в матеріальному і процесуальному праві. Культурологічна характеристика юридичної професії. Типологія культури юриста.

Тема 6. Професійно-юридичний колектив. Основи конфліктології

Поняття і структура професійно-юридичного колективу. Принципи і види взаємин у професійно-юридичному колективі. Етичні і естетичні основи ділової співпраці юристів. Ділова і наукова полеміка юристів. Поняття конфлікту в

інституціонально-правовій сфері. Види юридичних конфліктів. Поняття і предмет вивчення загальної конфліктології. Основні принципи конфліктології. Суб'єктивність оцінки взаємин як причина формування конфлікту. Конфлікти і культура їх вирішення.

Тема 7. Фактори формування духовно-національної свідомості юриста.

Формування духовної культури. Взаємозв'язок етичних і правових норм. Поняття духовної культури. Духовна культура як елемент професійної культури юриста. Принципи і функції духовної культури. Формування національної свідомості. Складові культури юриста. Національний обов'язок юриста. Поняття політики і політичної культури. Принципи і функції політичної культури.

Тема 8. Основні види юридичної діяльності та їх характеристика.

Юридична діяльність у правоохоронних органах, органах державної влади та управління, в організаціях із захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. Сучасні тенденції з розширення сфер юридичної професійної діяльності. Проблема професійної незалежності юриста та його становище у суспільстві. Основні юридичні спеціальності. Характеристика діяльності суддів. Суддя — носій судової влади. Службовий обов'язок судді. Роль присяги для службового обов'язку судді. Специфіка роботи прокурора. Нагляд за дотриманням законності — основний обов'язок прокурора. Характеристика слідчої діяльності. Характеристика адвокатської діяльності. Особливості нотаріальної діяльності. Юридична консультативна діяльність.

Тема 9. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.

Поняття деонтологічних правничих кодексів. Історія створення деонтологічних кодексів і причини, що сприяли цьому. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста. Міжнародні кодекси професійної поведінки правників. “Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів” (1990 р.); “Деонтологічний кодекс (Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства)” (1988 р.); “Основні принципи незалежності судових органів” (1985 р.); “Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх” (“Пекінські правила”) (1985 р.); “Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання”; “Основні принципи, що стосуються ролі юристів” (прийняті на 8-ому Конгресі ООН з питань запобігання злочинності і поводження з правопорушниками) (1990 р.). Національні юридичні деонтологічні кодекси, їх значення для сучасної юридичної практики. Морально-етичний кодекс поліцейського США; Етика поліцейського ФРН; Кодекс деонтології національної поліції Франції; Положення про етичні принципи поліцейської служби Великобританії; Правила адвокатської етики (схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України 1 жовтня 1999 р.); Загальні правила поведінки державного службовця (23.10.2000); Етичний кодекс працівника органів внутрішніх справ України (05.10.2000); Кодекс честі працівника органів внутрішніх справ України; Кодекс професійної етики судді.

4. Організація навчання.

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Теоретичні основи деонтології					
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади юридичної деонтології. Деонтологія як складова юридичної науки.					
1	Теоретичні засади юридичної деонтології.	15	2	2	11
2	Деонтологія як складова юридичної науки.	15	2	2	11
Змістовний модуль 2 Юридична професія: поняття, основні риси. Юридична практика					
3	Юридична професія: поняття, основні риси.	15	2	2	11
4	Юридична практика	15	2	2	11
Змістовний модуль 3. Науковий аспект юридичної етики. Професійно-юридичний колектив. Основи конфліктології					
5	Науковий аспект юридичної етики	15	2	1	12
6	Професійно-юридичний колектив. Основи конфліктології	15	2	1	12
Всього за модуль 1		90	12	10	68
Модуль 2. Види юридичної діяльності. Деонтологічні кодекси.					
Змістовний модуль 4. Фактори формування духовно-національної свідомості юриста. Основні види юридичної діяльності та їх характеристика.					
7	Фактори формування духовно-національної свідомості юриста.	15	2	2	11
8	Основні види юридичної діяльності та їх характеристика.	15	2	2	11
Змістовний модуль 5. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.					
9	Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.	30	4	2	24

Всього за модуль 2	60	8	6	46
Разом за курс	150	20	16	114

5. Тематика практичних занять.

Тема 1. Теоретичні засади юридичної деонтології.

План

1. Поняття, ознаки та завдання юридичної деонтології.
2. Історичний аспект формування системи деонтологічних знань та етапи визнання юридичної деонтології.
3. Місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук.

Тема 2. Деонтологія як складова юридичної науки.

План

1. Юридична деонтологія як юридична наукова дисципліна. Місце деонтології в загальній системі юридичних наук. Предмет і структура курсу юридичної деонтології.
2. Основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології.
3. Вплив юридичної деонтології на формування деонтологічних нормативів у майбутнього юриста

Тема 3. Юридична професія: поняття, основні риси.

План

1. Поняття і види сфер діяльності юриста.
2. Поняття моралі. Акти, що регулюють юридичну діяльність.
3. Соціальна роль і призначення юриста в суспільстві.

Тема 4. Юридична практика

План

1. Юридична практика: зміст, поняття, соціальне призначення.
2. Юридична справа, юридичний процес, юридичні провадження.
3. Документаційне забезпечення юридичної практики.

Тема 5. Науковий аспект юридичної етики Професійно-юридичний колектив. Основи конфліктології

План

1. Соціально-психологічні і моральні принципи діяльності юриста.
2. Культурологічна характеристика юридичної професії.
3. Поняття і структура професійно-юридичного колективу. Принципи і види взаємин у професійно-юридичному колективі.
4. Поняття конфлікту в інституціонально-правовій сфері. Види юридичних конфліктів та культура їх вирішення.

Тема 6. Фактори формування духовно-національної свідомості юриста.

План

1. Духовна культура як елемент професійної культури юриста.
2. Формування національної свідомості.

3. Національний обов'язок юриста.

Тема 7. Основні види юридичної діяльності та їх характеристика.

План

1. Юридична діяльність у правоохоронних органах, органах державної влади та управління, в організаціях із захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.
2. Характеристика діяльності суддів.
3. Специфіка роботи прокурора.
4. Характеристика слідчої діяльності.
5. Характеристика адвокатської діяльності.
6. Особливості нотаріальної діяльності.
7. Юридична консультативна діяльність.

Тема 8. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.

План

1. Поняття деонтологічних правничих кодексів та історія їх створення.
2. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
3. Стандарти професійної діяльності юристів в Україні.

6. Завдання для самостійної роботи.

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

1. Принцип істинності – основний принцип професії юриста.
2. Історія становлення юридичних деонтологічних знань.
3. Сучасні тенденції розвитку юридичної деонтології.
4. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.
5. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
6. Самостійність в роботі юриста.
7. Духовність як основа діяльності юриста.
8. Діяльність римських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
9. Сучасні тенденції розвитку юридичної діяльності.
10. Значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.
11. Загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
12. Особливості правової освіти в Україні.
13. Юридична спеціальність – нотаріус.
14. Прокурор у кримінальному та цивільному процесі.
15. Юрисконсульт – захисник наших прав.
16. Правовий статус слідчого.
17. Юридична практика і форми її виявлення.
18. Конфлікти у юридичній практиці.
19. Психологічна культура спеціаліста-юриста.
20. Наукова культура спеціаліста-юриста.
21. Юридична дискусія.
22. Стиль професійної діяльності юриста.
23. Механізм формування політичної культури юриста.
24. Політична культура спеціаліста-юриста.
25. Громадські організації спеціалістів-юристів.

26. Правозахисна діяльність спеціалістів-юристів.
27. Підприємницька діяльність спеціалістів-юристів.
28. Правоохоронна діяльність спеціалістів-юристів.
29. Спеціаліст-юрист і міжнародне культурне співробітництво.
30. Юридична професія в зарубіжних країнах.
31. Правовий нігілізм та шляхи його подолання.
32. Міжнародний деонтологічний кодекс.
33. Кодекс поведінки спеціаліста-юриста.
34. Таємниця та її види в діючому законодавстві України.
35. Деонтологічна правосвідомість юриста.
36. Інтелектуальна культура юриста та відповідальність за долю людей.
37. Соціальні конфлікти та їх прояв у сфері юридичної діяльності.
38. Фактори формування професійної свідомості та культури юриста.
39. Етико-правові засади здійснення прокурорської діяльності.
40. Морально-етичні засади адвокатської діяльності.
41. Етико-правові засади здійснення судочинства.
42. Морально-етичні засади слідчої діяльності.

7. Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку (I-й семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, етики діяльності юриста складання власного варіанту її

вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (І-й семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов’язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов’язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до заліку не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8.Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивідуальні завдання	Контроль. робота	Самостійна робота
1	Теоретичні засади юридичної деонтології.	9	5	2		2
2	Деонтологія як складова юридичної науки.	11	5	2	2	2
3	Юридична професія: поняття, основні риси.	11	5	2	2	2
4	Юридична практика	11	5	2	2	2
5	Науковий аспект юридичної етики Професійно-юридичний колектив. Основи конфліктології	11	5	2	2	2
6	Фактори формування духовно-національної свідомості юриста	11	5	2	2	2
	За модуль 1	64	30	12	10	12
7	Основні види юридичної діяльності та їх характеристика	18	5	4	5	4
8	Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів	18	5	4	5	4
	За модуль 2	36	10	8	10	8
Разом:		100	40	20	20	20

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	8	5	до 40
Індивідуальне завдання	2	10	до 20
Самостійна робота: ¹	1	20	до 20
Підсумкова контрольна робота	2	10	до 20
Залік			до 100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до заліку.

1. Причини виникнення юридичної деонтології.
2. Характерні ознаки юридичної деонтології. Становлення системи деонтологічних знань.
3. Поняття юридичної деонтології як науки. Підходи до тлумачення поняття “деонтологія”. Спільні риси юридичної деонтології.
4. Співвідношення юридичної науки і юридичної дисципліни.
5. Загальна, нормативна та спеціальна деонтологія.
6. Природа юридичної деонтології та її розвиток як науки і навчальної дисципліни.
7. Історичний аспект формування системи деонтологічних знань та етапи визнання юридичної деонтології.
8. Завдання юридичної деонтології. Система юридичних наук і місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук.
9. Місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук. Відмінності юридичних наук від юридичних навчальних дисциплін.
10. Юридична деонтологія як юридична наукова дисципліна.
11. Місце деонтології в загальній системі юридичних наук.

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

12. Предмет і структура курсу юридичної деонтології. Мета, завдання, значення юридичної деонтології як навчальної дисципліни.
13. Принципи юридичної деонтології. Функції юридичної деонтології. Джерела юридичної деонтології.
14. Нормативні акти, документи про стандарти юридичної професії. Основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології.
15. Вплив юридичної деонтології на формування деонтологічних нормативів у майбутнього юриста.
16. Соціальна роль і призначення юриста в суспільстві.
17. Поняття і види сфер діяльності юриста.
18. Діяльність юриста в органах державної влади і управління.
19. Соціальна діяльність юриста. Система юридичної діяльності.
20. Соціальне регулювання юридичної практичної діяльності.
21. Юридична практика: зміст, поняття, соціальне призначення.
22. Видова характеристика юридичної практики.
23. Становлення і розвиток приватної юридичної практики в Україні.
24. Юридична справа, юридичний процес, юридичні провадження.
25. Процесуальна форма як характеристика правової структури юридичної діяльності.
26. Документаційне забезпечення юридичної практики.
27. Мова і стиль службових документів.
28. Основні тенденції удосконалення юридичної практики в умовах формування правової держави і громадянського суспільства.
29. Соціально-психологічні і моральні принципи діяльності юриста.
30. Моральні принципи і норми в матеріальному і процесуальному праві.
31. Культурологічна характеристика юридичної професії. Типологія культури юриста.
32. Поняття і структура професійно-юридичного колективу.
33. Принципи і види взаємин у професійно-юридичному колективі.
34. Етичні і естетичні основи ділової співпраці юристів.
35. Ділова і наукова полеміка юристів.
36. Поняття конфлікту в інституціонально-правовій сфері. Види юридичних конфліктів.
37. Поняття і предмет вивчення загальної конфліктології. Основні принципи конфліктології. Суб'єктивність оцінки взаємин як причина формування конфлікту.
38. Конфлікти і культура їх вирішення.
39. Формування духовної культури. Поняття духовної культури.
40. Взаємозв'язок етичних і правових норм..
41. Юридична діяльність у правоохоронних органах, органах державної влади та управління, в організаціях із захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.
42. Сучасні тенденції з розширення сфер юридичної професійної діяльності.
43. Проблема професійної незалежності юриста та його становище у суспільстві. Основні юридичні спеціальності.
44. Характеристика діяльності суддів. Суддя — носій судової влади. Службовий обов'язок судді. Роль присяги для службового обов'язку судді.
45. Специфіка роботи прокурора. Нагляд за дотриманням законності — основний обов'язок прокурора.
46. Характеристика слідчої діяльності.

47. Характеристика адвокатської діяльності.
48. Особливості нотаріальної діяльності.
49. Юридична консультативна діяльність.
50. Поняття деонтологічних правничих кодексів.
51. Історія створення деонтологічних кодексів і причини, що сприяли цьому.
52. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
53. Міжнародні кодекси професійної поведінки правників. “Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів” (1990 р.).
54. “Деонтологічний кодекс (Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства)” (1988 р.); “Основні принципи незалежності судових органів” (1985 р.); “Мінімальні стандартні правила Організації Об’єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх” (“Пекінські правила”) (1985 р.); “Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання”; “Основні принципи, що стосуються ролі юристів” (прийняті на 8-ому Конгресі ООН з питань запобігання злочинності і поводження з правопорушниками) (1990 р.).
55. Національні юридичні деонтологічні кодекси, їх значення для сучасної юридичної практики. Морально-етичний кодекс поліцейського США; Етика поліцейського ФРН; Кодекс деонтології національної поліції Франції; Положення про етичні принципи поліцейської служби Великобританії.
56. Правила адвокатської етики.
57. Загальні правила поведінки державного службовця.
58. Етичний кодекс працівника органів внутрішніх справ України.
59. Кодекс честі працівника органів внутрішніх справ України.
60. Кодекс професійної етики судді.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Перелік рекомендованої літератури з курсу
4. Методичні матеріали до практичних занять
5. Питання для самостійного опрацювання
6. Тематика рефератів, есе, міні-проектів
7. Перелік питань на підсумковий контроль знань (залік).

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні акти

1. Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 01.09.2018).

2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 27, ст.282.
3. Закон України «Про Національну поліцію» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379.
4. Закон України «Про нотаріат» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 39, ст.383.
5. Закон України «Про прокуратуру» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12.
6. Закон України «Про Службу безпеки України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 27, ст.382.
7. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545.

Навчальні посібники

- Юридична деонтологія: Підручник/ за ред.: С. П. Погребняк, О. О. Уварова, Г. О. Христова та ін. ; за заг. ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. 248 с.
- Юридична деонтологія: Підручник / С. С. Сливка. К.: Атіка; Х.: Право, 2015. 296 с.
- Юридична деонтологія: Навчальний посібник /Молдован А.В, Добкіна К.Р., Клюєва Є.М. К.: Алерта, 2016. 224 с.
- Юридична деонтологія: Посібник для підготовки до заліків та іспитів /Петришин О. В., Зінченко О. В. Х.: Право, 2017. 84 с.
- Юридична деонтологія: Навчальний посібник для підготовки до іспитів /Тетарчук І.В. К., 2018. 158 с.

Додаткова література

1. Бігун, В. С. Юридична 1. професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі [Текст] / В. С. Бігун. – К.: Юстініан, 2006. – 272 с.
2. Богатирьов, І Г. Юридична деонтологія [Текст] / І. Г. Богатирьов, П. В. Макушев, В. М. Торяник. – Х. : Харків юрид., 2009. – 212 с.
3. Волосникова, Л. М. Правовой статус университетов: история и современность [Текст] : учеб. пособие / Л. М. Волосникова. – М.: Норма, 2007. – 208 с.
4. Денісова, О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності [Текст] : навч. посібник / О. О. Денісова. – К. : КНЕУ, 2004. – 307 с.
5. Жалинский, 6. А. Э. Введение в специальность «Юриспруденция». Профессиональная деятельность юриста [Текст] : учеб.для вузов / А. Э. Жалинский. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2007. – 368 с.
6. Казанцев, С. Я. Твоя профессия – юрист [Текст] / С. Я. Казанцев. – М.: Академия, 2007. – 160 с.
7. Ківалова, Т. С. Кваліфікаційна робота юриста: методика написання та захисту [Текст] : навч. посіб. / Т. С. Ківалова, Т. Р. Короткий, М. А. Польовий. – Одеса: Фенікс, 2011. – 362 с.
8. Левківський, Б. К. Юридична етика та деонтологія [Текст] / Б. К. Левківський. – К. : СПД Юсип'юк В.Д., 2009. – 126 с.
9. Леко, Б. Юридична етика [Текст] : навч. посібник / Б. Леко.– Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 280 с.

10. Лозовой, В. О. Професійна етика юриста [Текст] / В. О. Лозовой, О. В. Петришин . – Х.: Право, 2004. – 176 с.
11. Організація професійної діяльності юриста: теорія і практика [Текст] : пер. з 2-го англ. вид. / Ф. Бойл, Д. Каппс, Ф. Плауден, К. Сендфорд; наук. ред., пер. В. І. Андрейцев. – К.: Знання, 2006. – 478 с.
12. Осауленко, О. І. Юридична деонтологія [Текст] : навч. посіб. / О. І. Осауленко. – К.: Істина, 2008. – 224 с.
13. Хрестоматия по юридической деонтологии. Сборник нормативных актов [Текст] / сост. и общ. ред. О. Ф. Скаун. – Х.: ЭСПАДА, 2002. – 448 с.

Інформаційні ресурси

<http://library.knuba.edu.ua/>

www.rada.dov.ua. Сайт Верховної Ради України.

<http://org2.knuba.edu.ua/>. Освітній портал КНУБА.

<http://lawbooks.in.ua/>